

Nr 241.

Av herr **Lindhagen**, i anledning av fullmäktiges i riksgäldskontoret yttrande angående förändringar av riksdagshuset och dess omgivningar m. m.

Åter har nu inkommit efter anmodan av 1937 års riksdag från fullmäktige i riksgäldskontoret ett nytt förslag om förändringar av riksdagshuset. Riksdagens behandling av ämnet förra året har nu avkastat, att den revolutionerande omändringen i riksdagens inre och i fasaderna i förening med tankar på ett nytt riksdagshus avförts från dagordningen och överlämnats till efterkommandes omsorger. Den tid, den sorg således. Det är ju en anmärkningsvärd vinst enligt en förmodligen även i år övervägande uppfattning.

Det nu inkomna förslaget slutar emellertid också det på en avsevärd utgiftspost å 3,257,400 kronor. Det är ju högkonjunktur just nu. Vi leva flott i utgifter med stormakternas vansinniga upprustningar såsom hyeuden. Även en sådan uppblomstring har sin ändalykt. Lågkonjunktorens skugga faller redan över oss. En högkonjunktur i krigshypnos kan mer än någon annan sluta till och med i en katastrof genom ett utbrutet krig eller ett uttömmande av alla resurser på improduktiva eller lyxbetonade ändamål.

»Att låta sig nöja är vinning nog», varnar dock ett gammalt ordspråk.

I detta fall föreligger väl ett ändamål som i första hand bör kunna tillåta någon omtanke i besparingar med det allmännas medel. Riksdagshuset är i sig självt fortfarande en ändamålsenlig och vacker byggnad enligt en mängd svenskers och även utlänningars mening. Förnämare äro vi icke, än att ytterligare lyxbehov böra kunna besparas det allmänna.

Undertecknad har längre än någon annan ledamot i riksdagen upplevat ett flertal riksdagsmöten, men aldrig har jag förnummit någon trängsel i utrymmena eller brister i andra närliggande behov.

En sådan mindre sak som hissanordningarna, vilka nu klandras ganska omåttligt, har jag icke funnit något fel med. Man säger, att de gå för långsamt, men mera bråttom behöver man ju icke ha i detta föga höga hus. Vi göra oss sannerligen ingen brådska, då vi intaga våra måltider i huset, läsa tidningar, spela bräde och schack eller hålla långa överläggningar, detta allt även under pågående sessioner.

Vad som behöver åtgöras är däremot att få övertaket tätat samt få kök med tillbehör till restaurangerna förbättrade. En förbättring av luftväxlingen skadar ej heller, churu den är bättre än förr och i plenisalarna nu perfekt.

Min motion nr 198 år 1937 vidrörde däremot ett sannskyldigt behov, nämligen om skydd för icke rökare i riksdagshuset. I riksdagens skrivelse med återremiss till riksgäldskontoret framhölls i motiveringen att vid det nya

förslagets utarbetande skulle tas hänsyn även till mina i ämnet väckta motioner, däribland således även den nämnda. Därom förekommer ingenting i det nu framlagda förslaget. Det gäller ju bara en kulturfråga, ett skydd för en föraktlig minoritet, vilket ej kan inrangeras som ett pråligt lyxbehov inom riksdagen och ej heller på grund av sin billighet kan slå i spann till det stora belopp, som skall giva uttryck för det trängande behovet av förändringar.

Min motion nr 199 år 1937 om den tillämnade förflackningen av riksdagshusets yttre dekorationer mötte åter ett rotfästat stöd av en allmän opinion inom och utom riksdagen. I motionen hade åskats, »att riksdagen ville väsentligen avslå den ifrågasatta förflackningen efter ögonblickets sinne av riksdagshusets yttre dekorationer, vilka stå som minnesmärken för yttervärlden av en äldre tids byggnadskonst». Detta menade som sagt också den allmänna opinionen. Nu skola de estetiskt omistliga balustraderna få återinsättas på sin plats och även den stolta granitcykeln med moder Svea som centralfigur skall få tolereras. Däremot skola såsom ett litet lystmäte dock åt vår epoks förflackningsarkitektur borttagas åtskilliga obelisker och krön m. m. Dessa vora avsedda till en fulländning av den egenartade arkitekturen i sin helhet, som med avsikt skulle skilja riksdagshuset från slottet och beteckna det förra såsom representant för en självständig statsmakt vid sidan av den andra. Det må medgivas, att obeliskerna och krönen peka upp något mot himmelen med erinran om dess okända världar och evighetens gåtor. Dessa påminnelser komma emellertid att en gång saknas, när vår nedsjunkna värld åter börjar se sig om efter dylika påminnelser om tillvaron av anden, som ensam gör levande.

På grund av vad sålunda anförts — samt med åberopande jämväl av innehållet i min motion 314 år 1937 i ämnets hela vidd samt mitt inlägg i diskussionen om riksdagshuset vid samma års riksdag — hemställas,

att riksdagen ville:

- 1) överväga besparingar i det nya förslaget till förändringar av riksdagshuset,
- 2) besluta bibehålla de obelisker och krön, som föreslås skola borttagas,
- 3) tillerkänna icke rökare deras rätt att få med andra samfällt överlägga i därtill avsedda rum samt enskilt skriva, läsa och äta åtminstone i någon vrå av riksdagshuset, allt i fred för rökare.

Stockholm den 21 februari 1938.

Carl Lindhagen.